

Bestemmingsplan

Archeologie

Gemeente Grave

legenda

categorie

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

historische bebouwing

- boerderij
- kerk, kapel of klooster
- molen
- steenbakkerij
- nijverheid, onbekend
- galgenberg
- bruggen en voordon

Bestemmingsplan

Archeologie

Gemeente Grave

Toelichting

Bijlage(n)

Regels

Verbeelding

schaal 1: 5.000

Vaststellingsdatum:

21 april 2015

Projectgegevens:

TOE03-0252207-01A

REG03-0252207-01A

TEK03- 0252207-01A

Identificatienummer:

NL.IMR0.0786.BPArcheologie-VA01

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Plangebied	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Beleidskader	3
2.1	Nota archeologie Grave	3
3	Het bestemmingsplan	7
3.1	Opzet bestemmingsplan	7
3.2	Toepassingsverklaring	7
3.3	Bestemmingsregeling	7
4	Haalbaarheid	9
4.1	Financieel	9
4.2	Maatschappelijk	9

Bijlagen:

1. Nota Archeologie Grave
2. Nota Archeologie Grave: beleidskaart

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 13 maart 2012 is de 'Nota archeologie Grave' waarin het gemeentelijk archeologiebeleid van de gemeente Grave is opgenomen, vastgesteld. In de 'Nota archeologie Grave' worden de beleidsuitgangspunten en hun achtergronden beschreven. Daarbij hoort een instrumentarium dat dient ter implementatie van het beleid. Met deze documenten kan de gemeente Grave op verantwoorde wijze een archeologiebeleid implementeren. Het gemeentelijk archeologiebeleid is in werking getreden op 1 april 2012.

De gemeente Grave wil dit beleid planologisch verankeren en heeft er voor gekozen een zogenaamd 'parapluplan' op te stellen. Dit houdt in dat meerdere vigerende bestemmingplannen tegelijkertijd worden herzien op één enkel onderdeel, in dit plan het aspect archeologie. Dit betekent dat de vigerende bestemmingsplannen voor alle overige onderdelen van kracht blijven en alleen de bepalingen met betrekking tot een specifiek onderwerp worden herzien of toegevoegd.

1.2 Plangebied

Het plangebied van dit bestemmingsplan bestaat uit nagenoeg het hele grondgebied van de gemeente. Een aantal gebieden valt buiten de scope van dit bestemmingsplan. Dit zijn: een deel van het park bij Mariëndaal, de Generaal de Bons kazerne, Hof van Esteren en Landgoed Hommerzaad, hiervoor wordt een apart bestemmingsplan opgesteld waarin het archeologiebeleid wordt verwerkt. Daarnaast valt het buitengebied (conform plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied) buiten dit plan, hierin is het archeologiebeleid reeds verwerkt.

Het paraplubestemmingsplan voor archeologie heeft betrekking op zowel analoog vastgestelde bestemmingsplannen als op digitaal vastgestelde bestemmingsplannen. De peildatum hiervoor is of het ontwerpbestemmingsplan voor of na 1 januari 2010 ter visie is gelegd. De analoog vastgestelde bestemmingsplannen zijn daarom ook digitaal beschikbaar gesteld (middels een 'plancontour&pdf'). Er kan dan worden volstaan met één parapluplan. De volgende vigerende bestemmingsplannen van de gemeente Grave zijn opgenomen in dit parapluplan:

Digitaal vastgestelde bestemmingsplannen	Datum vaststelling
Maaszicht, Grave	2011-05-24
Uitwerking de Bons, Grave	2011-06-28
Kerkdorpen, Grave	2011-06-28
WSV De Stuw	2012-09-18
Woonwijken, Grave	2012-11-13
Centrum Grave	2013-03-26
Analoog vastgestelde bestemmingsplannen	Datum vaststelling
Koninginnedijk	2005-11-07
Bedrijventerrein (De Bons, Kooikersweg en De Eek)	2006-12-06
Buitengebied 1998	1998-02-02

1.3 Leeswijzer

Dit bestemmingsplan bestaat uit een juridisch bindende verbeelding met bijbehorende regels en uit een (beleidsmatige) toelichting, die geen juridisch bindend karakter heeft.

Hoofdstuk 2 van de toelichting beschrijft het relevante beleid dat ten grondslag ligt aan dit bestemmingsplan. Hoofdstuk 3 omvat de hoofdlijnen van het bestemmingsplan, waaronder de juridische regeling. Hoofdstuk 4 gaat in op de uitvoering van het plan, respectievelijk de procedure.

2 Beleidskader

2.1 Nota archeologie Grave

Op 13 maart 2012 is de 'Nota archeologie Grave' waarin het gemeentelijk archeologiebeleid van de gemeente Grave is opgenomen, vastgesteld. Het gemeentelijk archeologiebeleid is in werking getreden op 1 april 2012. De 'Nota archeologie Grave' vormt de basis voor dit bestemmingsplan en is daarom als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd. In dit hoofdstuk is een korte samenvatting van het beleid opgenomen.

In de Nota archeologie Grave worden de beleidsuitgangspunten en hun achtergronden beschreven. In hoofdlijnen komt het erop neer dat bij ruimtelijke initiatieven die leiden tot bodemverstoring archeologisch (inventariserend) onderzoek noodzakelijk is in gebieden met een middelhoge of hoge archeologische verwachtingswaarde en in gebieden met bekende archeologisch resten (de zogenaamde archeologische terreinen). Een onderzoeksverplichting geldt als de oppervlakte van de bodemverstorende ingreep groter is dan een voor de gebieden vastgestelde ondergrens én indien de verstoring ook dieper reikt dan 0,5 m beneden maaiveld. Regulier agrarisch grondgebruik wordt daarmee vrijgesteld van de onderzoeksverplichting.

Met dit beleid aangevuld met een aantal implementatiedocumenten, is de gemeente Grave in staat om op verantwoorde wijze een archeologiebeleid te implementeren dat een juiste balans weet te vinden tussen een goede omgang met het archeologisch erfgoed en andere maatschappelijke belangen die bij planontwikkelingen moeten worden gewogen. Samenvattend kan het archeologiebeleid van de gemeente Grave als volgt weergegeven worden:

Beleidsregel 1

De gemeente Grave behoudt zoveel als mogelijk de archeologische resten in de grond (behoud in situ) en laat waar mogelijk de maatregelen ter bescherming en behoud van de archeologische resten opnemen in het programma van eisen van het ontwerp.

Beleidsregel 2

De gemeente Grave hanteert de oppervlakte van de effectieve bodemverstorende ingrepen als uitgangspunt voor het bepalen van de archeologische onderzoeksverplichting binnen een plangebied. Dit houdt in dat indien de bodemverstorende ingreep de ondergrens overschrijdt, archeologisch (voor)onderzoek binnen het plangebied noodzakelijk is.

Beleidsregel 3

De gemeente Grave hanteert een vrijstellingsgrens voor onderzoek tot een verstoringsdiepte van maximaal 0,5 m beneden maaiveld. Ingrepen dieper dan 0,5 m beneden maaiveld zijn onderzoeksplichtig. Daarnaast zijn ingrepen die een geleidelijk negatief effect kunnen hebben op de archeologie in de bodem (zoals boom- of graszodenteelt of het afplaggen van terreinen) maar -mogelijk- minder diep reiken dan 0,5 m beneden maaiveld altijd onderzoeksplichtig.

Beleidsregel 4

De gemeente Grave hanteert voor de verschillende gebieden van de beleidskaart, verschillende oppervlakte-ondergrenzen:

- 50 m²: gebieden van zeer hoge archeologische waarde;
- 100 m²: gebieden van hoge archeologische waarde;
- 250 m²: gebieden met een hoge verwachtingswaarde;
- 2.500 m²: gebieden met een middelhoge verwachtingswaarde;
- geen: gebieden met een lage of zonder verwachtingswaarde of vrijgegeven gebieden;
- n.v.t.: monumenten (hiervoor geldt de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke erfgoedverordening).

Tevens is in dit paraplubestemmingsplan een categorie toegevoegd: gebieden met bijzonder hoge archeologische verwachtingswaarde. Hiervoor geldt als oppervlakte-ondergrens 30 m². Deze grens is zo gekozen omdat dit aansluit bij de bovengrens van vergunningvrij bouwen. Omdat er sprake is van bijzonder hoge archeologische verwachtingswaarden is gekozen voor een verstoringsdiepte van 30 cm. Deze categorie 1 vervangt, voor de binnenstad van Grave, de categorie voor monumenten.

Beleidsregel 5

De gemeente Grave ligt binnen één door de provincie Noord-Brabant aangewezen cultuurhistorisch waardevolle gebied en één archeologische landschap. Voor het cultuurhistorisch waardevolle gebieden worden bestemmingsplanregels opgenomen ter bescherming van de waarden zoals door de Provincie bepaald en voor het archeologische landschap wordt gestreefd naar een duurzaam en in samenhang behoud van de archeologische resten.

De gemeente Grave heeft de mogelijkheid om gemeentelijke archeologische aandachtsgebieden of archeologische monumenten aan te wijzen via de Erfgoedverordening Grave 2010.

Beleidsregel 6

De gemeente Grave heeft naast al het bovenstaande nog enkele richtlijnen:

1. indien in het plangebied van de beoogde ontwikkeling meerdere verwachtingswaarden voorkomen, dan geldt de hoogste waarde (en dus de kleinste ondergrens) tenzij deze waarde minder dan 10% van het plangebied in beslag neemt. Dit geldt enkel voor de beleidscategorieën 4 t/m 6.
2. indien geen onderzoek moet worden uitgevoerd omdat beneden de onderzoeksgrens gebleven wordt, blijft de dubbelbestemming Waarde-Archeologie (WR-A) van het bestemmingsplan onverminderd van kracht.
3. indien op basis van de oppervlakte van de bodemversturende ingrepen archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is, vindt dit plaats in het gehele plangebied.
4. indien de bodem in minder dan 5% van het verstoringsoppervlak geroerd wordt, kan de gemeente vrijstelling verlenen van de verplichting tot uitvoering van archeologisch onderzoek.
5. in gebieden waar ingrepen gepland worden met een geleidelijk effect dient eerst vastgesteld te worden wat het effect van de ingreep (op termijn) kan zijn op de eventueel aanwezige archeologische ondergrond.
6. voor –agrarische- activiteiten die vergunningplichtig zijn (zoals diepploegen, drainagesystemen aanleggen, aspergeteelt, enz.) geldt eveneens de verplichting tot

het uitvoeren van een archeologisch onderzoek om vast te stellen wat het effect op de langere termijn kan zijn.

Beleidsregel 7

De gemeente Grave reserveert geen apart budget voor de uitvoering van het gemeentelijk archeologiebeleid. Gemaakte kosten ten behoeve van het uitvoeren van het archeologiebeleid zullen verhaald worden via:

1. de bestuurslastenvergoeding daar waar het niet project gebonden kosten betreft;
2. de heffing van leges of anderszins kostenverhaal, daar waar het projecten van derden betreft;
3. projectkosten daar waar het eigen gemeentelijke projecten betreft.

Beleidsregel 8

De gemeente Grave onderschrijft het potentieel en de belangrijke rol van archeologische verenigingen zoals de Stichting Graeft Voort. Vrijwilligers dienen zo mogelijk betrokken te worden bij archeologisch onderzoek. De gemeente kan hiervoor dan voorwaarden in het programma van eisen op laten nemen.

3 Het bestemmingsplan

3.1 Opzet bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan betreft een zogenaamd 'parapluplan'. Dit houdt in dat meerdere vigerende bestemmingplannen tegelijkertijd worden herzien op één enkel onderdeel. Dit betekent dat de vigerende bestemmingsplannen voor alle overige onderdelen van kracht blijven en alleen de bepalingen met betrekking tot een specifiek onderwerp worden herzien of toegevoegd, in dit plan het aspect archeologie. Bij het opstellen van het onderhavige is aangesloten bij de landelijk standaard voor bestemmingsplannen, de RO- Standaarden 2012.

3.2 Toepassingsverklaring

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 heeft het paraplubestemmingsplan voor archeologie betrekking op zowel analoog vastgestelde bestemmingsplannen als op digitaal vastgestelde bestemmingsplannen. De volgende vigerende bestemmingsplannen van de gemeente Grave zijn opgenomen in dit parapluplan:

Digitaal vastgestelde bestemmingsplannen	Datum vaststelling
Maaszicht, Grave	2011-05-24
Uitwerking de Bons, Grave	2011-06-28
Kerkdorpen, Grave	2011-06-28
WSV De Stuw	2012-09-18
Woonwijken, Grave	2012-11-13
Centrum Grave	2013-03-26
Analoog vastgestelde bestemmingsplannen	Datum vaststelling
Koninginnedijk	2005-11-07
Bedrijventerrein (De Bons, Kooikersweg en De Eek)	2006-12-06
Buitengebied 1998	1998-02-02

3.3 Bestemmingsregeling

De gemeente Grave heeft binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' haar gronden verdeeld in zeven categorieën:

- Categorie 1: gebieden met bijzonder hoge archeologische verwachtingswaarde;
- Categorie 2: gebieden van zeer hoge archeologische waarde;
- Categorie 3: gebieden van hoge archeologische waarde;
- Categorie 4: gebieden met verwachtingswaarde hoog;
- Categorie 5: gebieden met verwachtingswaarde middelhoog;
- Categorie 6: gebieden met verwachtingswaarde laag;
- Categorie 7: gebieden zonder archeologische verwachting.

Deze categorieën zijn middels gebiedsaanduidingen op de verbeelding aangegeven en per categorie zijn regels opgenomen om het bodemarchief te beschermen:

- Categorie 1 t/m 5: deze categorieën bevatten een beschermende regeling.
- Categorie 6 en 7: voor gebieden met een lage archeologische verwachting (categorie 6) of zonder archeologische verwachting (categorie 7) gelden geen

beperkingen ten aanzien van archeologie, zodat het opnemen van een dubbelbestemming en gebiedsaanduiding voor deze categorie niet zinvol is.

Per gebiedsaanduiding gelden ondergrenzen voor wat betreft de oppervlakte en diepte van de verstoring. Voor verstoringen met een beperkt oppervlak of een beperkte verstoringdiepte is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. De ondergrenzen variëren, overeenkomstig de nota archeologie, per gebiedsaanduiding. In de volgende tabel is per gebiedsaanduiding aangegeven wat de ondergrenzen voor de oppervlakte en diepte van de verstoring zijn:

Categorie		Gebiedsaanduiding	ondergrens oppervlakte	ondergrens diepte
1	Gebieden met bijzonder hoge archeologische verwachtingswaarde	'overige zone - archeologie categorie 1'	30 m ²	0,3 m-mv
2	Gebieden van zeer hoge archeologische waarde	'overige zone - archeologie categorie 2'	50 m ²	0,5 m-mv
3	Gebieden van hoge archeologische waarde	'overige zone - archeologie categorie 3'	100 m ²	0,5 m-mv
4	Gebieden met verwachtingswaarde hoog	'overige zone - archeologie categorie 4'	250 m ²	0,5 m-mv
5	Gebieden met verwachtingswaarde middelhoog	'overige zone - archeologie categorie 5'	2.500 m ²	0,5 m-mv

Ter bescherming van de archeologische waarden kunnen burgemeesters en wethouders, als daar op basis van een archeologisch onderzoek aanleiding toe bestaat, voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen. Dit kan in de vorm van het treffen van technische maatregelen, het doen van een opgraving of archeologische begeleiding van werkzaamheden. Daarnaast is een omgevingsvergunningstelsel voor werken en werkzaamheden opgenomen.

4 Haalbaarheid

4.1 Financieel

Wanneer met een bestemmingsplan een bouwplan, zoals gedefinieerd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, mogelijk wordt gemaakt, dient conform artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening een exploitatieplan te worden opgesteld om gemeentelijke kosten te kunnen verhalen.

Voorliggend bestemmingsplan betreft een regeling ter bescherming van archeologische waarden. Dit valt niet onder de definitie van bouwplan, zoals opgenomen in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. De vaststelling van een exploitatieplan kan daarom achterwege blijven. Het verhalen van gemeentelijke kosten is niet aan de orde.

4.2 Maatschappelijk

Het gemeentelijk archeologiebeleid is door de gemeenteraad van Grave vastgesteld op 13 maart 2012 en inwerking getreden op 1 april 2012. Het proces van totstandkoming is begeleid door een klankbordgroep. Daarnaast zijn o.a. de amateur-archeologen gevraagd informatie aan te dragen over reeds bekende vondsten en sporen. Voor de archeologische verwachtingenkaart is een informatieavond georganiseerd. De commissie voor de Ruimtelijke Kwaliteitszorg heeft een positief advies uitgebracht.

De Nota Archeologie Grave en de beleidskaart heeft voor een ieder gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Na vaststelling is het besluit gepubliceerd op de gebruikelijke wijze.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Archeologie' van de gemeente Grave is conform artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening in het kader van vooroverleg gezonden aan de betreffende instanties en personen.

Vooroverleg reacties en afweging:

In het kader van het vooroverleg is het ontwerpbestemmingsplan toegezonden aan het Waterschap Aa en Maas, de Nederlandse Gasunie, de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed en de provincie Noord-Brabant.

Van de Nederlandse Gasunie en de Rijksdienst is geen reactie ontvangen. De provincie heeft schriftelijk aangegeven dat er geen aanleiding is om op het plan te reageren. Enkel van het Waterschap Aa en Maas is een inhoudelijke reactie ontvangen.

Waterschap Aa en Maas:

Het Waterschap Aa en Maas heeft per brief d.d. 6 januari 2014 (ontvangen 8 januari 2014) een reactie op het parapluplan Archeologie ingediend. Het Waterschap reageert op het verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde werken te verrichten. Werken die afhankelijk worden gesteld van een omgevingsvergunning zijn o.a.:

- Het aanleggen van dammen en stuwen.
- Het aanleggen, dempen of wijzigen (zoals het verbreden, verdiepen, wijzigen van oevers en profiel) van sloten, greppels, watergangen en overige waterpartijen.

Naar mening van het Waterschap zou dit niet moeten gelden voor vervanging van bestaande stuwen en dammen of het onderhoud van bestaande watergangen (waaronder baggeren en schonen) omdat hiermee geen archeologische belangen worden geschaad. Gevraagd wordt om in artikel 3.j van de regels onder x.5.2 de volgende uitzondering op te nemen:

- Het normaal beheer en onderhoud van watergangen, waaronder baggeren;
- Vervangingswerkzaamheden van bestaande waterstaatswerken.

Naar aanleiding van de reactie van het Waterschap heeft er telefonisch overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en het Waterschap. In dit overleg is door het Waterschap aangegeven dat van de te baggeren waterlopen een ontwerpprofiel is vastgesteld en dat bij baggerwerkzaamheden niet beneden dit oorspronkelijke ontwerpprofiel wordt gewerkt.

Afweging:

Om onduidelijkheid uit te sluiten, wordt voorgesteld het Waterschap tegemoet te komen en in artikel 3.j van de regels onder x.5.2 de volgende uitzondering op te nemen:

- Het normaal beheer en onderhoud van watergangen, waaronder baggeren tot het ontwerpprofiel;
- Vervangingswerkzaamheden van bestaande waterstaatswerken.

Naast het vooroverleg zal het plan de procedure van artikel 3.8 en verder van de Wet ruimtelijke ordening doorlopen.

Zienswijzen, reacties en afweging

Het ontwerpbestemmingsplan heeft daarnaast de procedure van artikel 3.8 en verder van de Wet ruimtelijke ordening doorlopen. Het ontwerpbestemmingsplan is gedurende zes weken ter visie gelegd, waarbij de mogelijkheid is geboden om zienswijzen in te dienen.

Er is 1 reactie ingediend welke geen aanleiding heeft gegeven het ontwerpbestemmingsplan aan te passen. Hier na is het bestemmingsplan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Deze heeft het bestemmingsplan vastgesteld op 21 april 2015.